

УДК 330.322

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ: АНАЛІЗ ТА ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

В.А. Сааджан

Т.О. Скорик

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

На сучасному етапі становлення вітчизняної економіки від ефективності і масштабів залучення іноземних інвестицій залежать стан національного виробництва, рівень технологічного розвитку, структурна перебудова народного господарства.

Величезна кількість регуляторних процедур з боку державних органів по відношенню до бізнесу, високий ступінь корупції, непрозорість, складність і непередбачуваність оподаткування, недружній діловий та інвестиційний клімат, періодична реприватизаційна політика з боку української влади призвели до того, що серйозні іноземні інвестори, як і раніше воліють ігнорувати Україну.

Зміни в господарському механізмі України, зумовлені переходом до ринкової економіки, потребують підвищеної уваги до вирішення питань інвестиційної діяльності. Як найважливіший напрям модернізації виробничих потужностей інвестиційна діяльність на основі інноваційних підходів дозволяє регулювати розвиток економіки, істотно підвищувати її ефективність. Особливу роль в активізації інвестиційної діяльності в Україні має відіграти залучення на взаємовигідних умовах прямих іноземних інвестицій, перш за все з метою реалізації спільних проектів для вирішення завдань структурної трансформації економіки, впровадження у виробництво новітніх технологій та підвищення конкурентоспроможності українських товарів.

Аналіз досліджень та публікацій останніх років

Дослідження проблем залучення іноземних інвестицій є особливо актуальним на ол.орньому етапі розвитку економіки України, як з теоретичної, так і з практичної точки зору. Значний внесок у цьому напрямку внесли такі вітчизняні вчені як: І.Р. Бондар [1], А. Бутняров [2], В.Г. Федоренко [6], В.А. Худавердієва [7] та ол. Однак окремі питання цієї проблематики потребують детального наукового дослідження і практичного вирішення. На сучасному етапі вплив іноземних інвестицій на економіку країни досліджується у працях В. Борщевського, Н. Вознесенської, Б. Губського, С. Захаріна, Д. Лук'яненка, Ю. Макогона, А. Омельченка, А. Пересади, О. Федоренка, А. Шакіна та багато інших.

Сааджан В.А., Скорик Т.О. іноземні інвестиції: аналіз та вплив на економічний розвиток України.

У статті проаналізовано обсяги та тенденції залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України та визначено їх вплив на економічний розвиток її реального сектору.

Ключові слова: прями іноземні інвестиції, аналіз, фінанси, розвиток

Saadzhan V.A., Skorik T.A. Иностранные инвестиции: анализ и влияние на экономическое развитие Украины.

В статье проанализированы объемы и тенденции привлечения прямых иностранных инвестиций в экономику Украины и определены их влияние на экономическое развитие ее реального сектора.

Ключевые слова: прямые иностранные инвестиции, анализ, финансы, развитие

Saadzhan V.A., Skorik T.O. Foreign investment: analysis and impact on the economic development of Ukraine.

The paper analyzes the levels and trends of foreign direct investment in Ukraine and to assess their impact on economic development of its real sector.

Keywords: foreign direct investment, analyze, finance, and development

Виділення невирішених раніше часток загальної проблеми

Незважаючи на появу великої кількості досліджень, присвячених проблемі залучення іноземних інвестицій продовжують існувати питання, пов'язані з неоднозначною роллю іноземного капіталу в розвитку країни-реципієнта.

Формування цілі статті

Метою статті є проведення аналізу надходжень прямих іноземних інвестицій в національну економіку, виявлення тенденцій їх зміни, а також систематизація основних напрямків впливу прямих іноземних інвестицій (далі – ПІІ) на економіку України.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для України, як держави з трансформаційною економікою необхідно розглядати залучення іноземних інвестицій у контексті структурних та економічних змін. Пріоритетними завданнями, які необхідно вирішувати за участю прямих іноземних інвестицій, є: структурна перебудова економіки, технологічне оновлення виробництва, подолання залежності країни від імпорту.

Крім того, додатковим бар'єром для залучення іноземних інвестицій в першому півріччі 2010 року стало прийняття змін до Закону України «Про режим іноземного інвестування» [3] відповідно до положення Закону України № 1533 від 24.11.2009 р. «Про внесення змін до деяких законів України з метою подолання негативних наслідків фінансової кризи». Зазначені в законі зміни не узгоджувалися з чинним порядком реєстрації іноземних інвестицій та вимагали прийняття Національним банком України окремого порядку державної реєстрації іноземних інвестицій у вигляді валютних цінностей. Відсутність в першому кварталі 2010 року порядку державної реєстрації іноземних інвестицій у вигляді валютних цінностей виключало внесення прямих іноземних інвестицій в економіку України в грошовій формі [5].

Інвестиції в ринкових умовах є вирішальною умовою і важливим чинником планування розвитку виробничої, комерційної та інноваційної діяльності. Сформована в Україні економічна ситуація значно ускладнює інвестиційну діяльність: потріб-

но розробка адекватного ринковим відносинам інвестиційного механізму, що органічно поєднує форми приватного і державного інвестування, оптимізації взаємозв'язків різних суб'єктів інвестиційної діяльності, розробки відповідної законодавчо-нормативної бази та інші заходи, що регламентують інвестиційний процес, як на рівні окремої фірми, компанії або галузі, так і на рівні національної економіки в цілому [8, 9].

Згідно з даними Держкомстату України у 2011 р. чистий приток прямих іноземних інвестицій в економіку України склав 49362,3 млн. дол. США, що на 26% більше ніж у 2010 р та на 51% більше в порівнянні з 2009р. [4]. Але велика частина інвестицій в Україну – це не зовсім інвестиції, це кошти наших українських інвесторів, тільки завезено за кордону. За офіційними даними, інвестиції в Україну завжди були меншими, ніж інвестиції з України. В Україні є зручні механізми, куди можна було б вкласти гроші, особливо для середнього класу, але поки закордонні інвестори не кваліються вкладати в підприємства України. Приблизно 30% усього обсягу інвестицій – це справжні зарубіжні інвестиції.

Спостерігається тенденція не лише збільшення загального обсягу ПІІ в Україну в 2009-2011 рр., але і тенденція вкладення коштів у інші країни українськими інвесторами (табл. 1). Це свідчить про те, що з кожним наступним роком, на думку українських інвесторів, вкладання капіталу за кордоном є більш прибутковим, а також це скоріш за все пов'язано з відхиленням від оподаткування.

Обсяги прямих іноземних інвестицій з США зменшились на 266 млн. дол. США (табл. 2).

Значна частка ПІІ надходить з Кіпру та Віргінських островів, котрі фактично є українськими офшорними інвестиціями, які працюють більше на своїх власників-українців, ніж на інтереси економіки та бюджету України у цілому. Так, з 2010 р. по 2011 р. тільки ці 2 країни збільшили свій капітал в Україні майже на 3904,5 млн. дол. США. Найбільша частка ПІІ припадає на фінансові установи (33,1% загального обсягу та промисловість (30,9%) [4]. Аналіз обсягів ПІІ в Україну по секторам надано у табл. 3.

Таблиця 1. Надходження прямих іноземних інвестицій у 2009-2011 рр., млн. дол. США [4]

Рік	Прямі іноземні інвестиції		Прямі іноземні інвестиції		Прямі іноземні інвестиції	
	В Україну	Темп росту (%)	з України	Темп росту (%)	Чистий приток	Темп росту (%)
2009	35616,4	–	6203,1	–	29413,3	–
2010	40053	112,46	6226,3	100,37	33826,7	115,00
2011	49362,3	138,59	6898	111,20	42464,3	144,37

Таблиця 2. Аналіз прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал) в Україну[4]

Країна	Обсяги прямих інвестицій на 31.12.2010 (млн. дол. США)	У % до підсумку	Обсяги прямих інвестицій на 31.12.2011 (млн. дол. США)	У % до підсумку	Темп росту (%)
Кіпр	9005,3	22,5	12645,5	25,6	140,4
Німеччина	6601,9	16,5	7386,4	15,0	111,9
Нідерланди	3954,5	9,9	4822,8	9,8	122,0
Російська Федерація	2566,4	6,4	3594,5	7,3	140,1
Австрія	2605,2	6,5	3423,1	6,9	131,4
Велика Британія	2307,5	3,4	2508,2	5,1	108,7
Франція	1630,8	4,1	2230,7	4,5	136,8
Швеція	1275,8	3,2	1744,0	3,5	136,7
Віргінські Острови (Брит.)	1342,7	3,4	1607,0	3,3	119,7
США	1309,1	3,3	1043,1	2,1	79,7
Італія	982,0	2,5	965,9	2,0	98,4
Швейцарія	796,4	2,0	960,3	1,9	120,6
Польща	866,7	2,2	875,5	1,8	101,0
Інші країни	4808,7	12,0	5555,3	11,2	115,5
Усього	40053	100	49362,3	100	–

Таблиця 3. Обсяги прямих іноземних інвестицій в залежності від секторів економіки [4]

Сектор економіки	2009р.	Питома вага (%)	2010р.	Питома вага (%)	2011р.	Питома вага (%)	Темп росту (%) 2010 р.	Темп росту (%) 2011р.
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	813,3	2,28	793	1,98	813,4	1,65	97,50	100,01
Рибальство, рибництво	5,6	0,02	5,6	0,01	14,1	0,03	100,00	251,79
Промисловість	12469,7	35,01	13276,4	33,15	15238,6	30,87	106,47	122,21
добувна промисловість	1071,2	3,01	1050,1	2,62	1492,4	3,02	98,03	139,32
переробна промисловість	11916,5	33,46	11128,1	27,78	13056,8	26,45	93,38	109,57
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	270,4	0,76	309,8	0,77	689,5	1,40	114,57	254,99
Будівництво	1936,6	5,44	2206	5,51	2992,7	6,06	113,91	154,53
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	3708,5	10,41	4316,6	10,78	5193,5	10,52	116,40	140,04
Діяльність готелів та ресторанів	413,5	1,16	444,8	1,11	463,7	0,94	107,57	112,14
Діяльність транспорту та зв'язку	1567,6	4,40	1626,5	4,06	1855	3,76	103,76	118,33
Фінансова діяльність	10496,1	29,47	12431	31,04	16318,5	33,06	118,43	155,47

Продовження табл. 3

Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	3613,8	10,15	4268,5	10,66	5721,5	11,59	118,12	158,32
Державне управління	0,5	0,01	0,5	0,001	0	0	100,00	0
Освіта	13,4	0,04%	14,1	0,04	9,1	0,02	105,22	67,91
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги		0,35	121	0,30	134,4	0,27	97,98	108,83
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	454,3	1,28	549	1,37	607,8	1,23	120,85	133,79
Усього	35616,4	100	40053	100	49362,3	100	112,46	138,59

Спостерігаємо: у фінансових установах акумульовано 16318,5 млн. дол. США (33,06% загального обсягу) прямих інвестицій, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, – 57321,5 млн. дол. США (11,59%), у підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 5193,5 млн. дол. США (10,52%).

На підприємствах промисловості зосереджено 15238,6 млн. дол. США (30,87%), у т.ч. переробної – 13056,8 млн. дол. США (85,68%), та добувної – 1492,4 млн. дол. США (9,8). Серед галузей переробної промисловості у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів внесено 6114,9 млн. дол. США (46,8%) прямих інвестицій, у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 2896,1 млн. дол. США (22,18%), хімічну та нафтохімічну промисловість – 1269,8 млн. дол. США (9,7%), машинобудування – 1129,3 млн. дол. США (8,65%), виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції – 993,1 млн. дол. США (7,6%).

З галузевих пріоритетів інвестування в економіку України в 2011 р., впливає, що основні представники приватного сектору іноземних держав дотримуються єдиної інвестиційної стратегії щодо України, при цьому основний інтерес викликає фінансовий сектор і сектор промисловості. За прогнозами експертів, найближчим часом зростатиме капіталовкладення в металургію, хімічну галузь і АПК.

У першому півріччі 2012 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 52426,7 млн. дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу), що на 4,7% більше обсягів інвестицій на початок 2012р., та в розрахунку на одну особу населення складає 1151,6 дол. США. З країн ЄС внесено 41336,4 млн. дол. США інвестицій (78,8% загального обсягу акціонерного капіталу), із країн СНД – 4122,7 млн. дол. США (7,9%), з інших країн світу – 6967,6 млн. дол. США (13,3%).

За показником чистого притоку прямих іноземних інвестицій за останнє десятиліття, Україна є далеко не самою успішною країною, і значно про-

грає своїм прямим конкурентам, зокрема країнам Центральної та Східної Європи, РФ і Туреччини.

Дуже незначна в порівнянні з іншими країнами роль бюджету в капітальному інвестуванні. Це визначається безперервною низкою виборів в Україні, яка призводить до прийняття «бюджетів проїдання» за для вирішення суто популістських передвибірчих завдань.

Негативним моментом є й те, що основна частка капітальних інвестицій припадає лише на кілька областей країни. Це свідчить про нерівномірність економічного розвитку регіонів.

Найбільший обсяг капітальних інвестицій було освоєно в Києві (13 млрд. 611,5 млн. грн.), а також у Донецькій (4 млрд. 650,6 млн. грн.) і Дніпропетровській (4 млрд. 352,2 млн. грн.) областях. У 12 регіонах України питома вага прямих іноземних інвестицій не перевищує 1% від загальноукраїнського показника. Це переважно регіони з потенційними (але не використовуваними) можливостями розвитку сільського господарства і занепадом промисловості, низьким рівнем розвитку сектора послуг.

Також існують проблеми, пов'язані з різницею в очікуваннях фондів і вітчизняних підприємств, що прагнуть до залучення коштів ззовні, найчастіше породжують взаємне розчарування і невдоволення. Нерідко від керівників українських підприємств можна почути нарікання на нестачу коштів для розвитку бізнесу. У той же час, керівники закордонних інвестиційних фондів та інші інвестори наголошують, що в Україні немає адекватних умов для вкладення коштів [1].

Проведені дослідження про можливі негативні зміни, які відбулися в останній час, в інвестиційному полі України довели: 17% опитаних назвали тиск на бізнес з боку влади, 13% поскаржилися на фіскальну політику та оподаткування, при чому особливо проблемними досі залишаються питання відшкодування ПДВ та перенесення збитків минулих періодів, 16% відмітили непередбачуваність регуляторної політики, інші – загальну нестабільність, конфлікт з опозицією та незрозумілий вектор зовнішньої політики України.

Коментуючи позитивні зміни в інвестиційному кліматі за останні 3 місяці, практично три чверті опитаних (73%) зауважують відсутність таких зрушень; 10% інвесторів зазначили позитивною зміною проведення ЄВРО-2012, а саме будівництва інфраструктурних об'єктів, інформування міжнародної спільноти про Україну, успішне прийняття туристів; 7% вважають позитивними змінами те, що триває спрощення певних митних

процедур; 6% відмічають позитивні зміни в певних галузях: нафтогазовидобувній сфері (3%) та ІТ бізнесі (3%). 3% інвесторів, як і раніше вважають позитивним утримання стабільного курсу національної валюти. На подальше спрощення податкових процедур вказують 2% експертів ринку[11].

Індекс інвестиційної привабливості України показано на рис. 1.

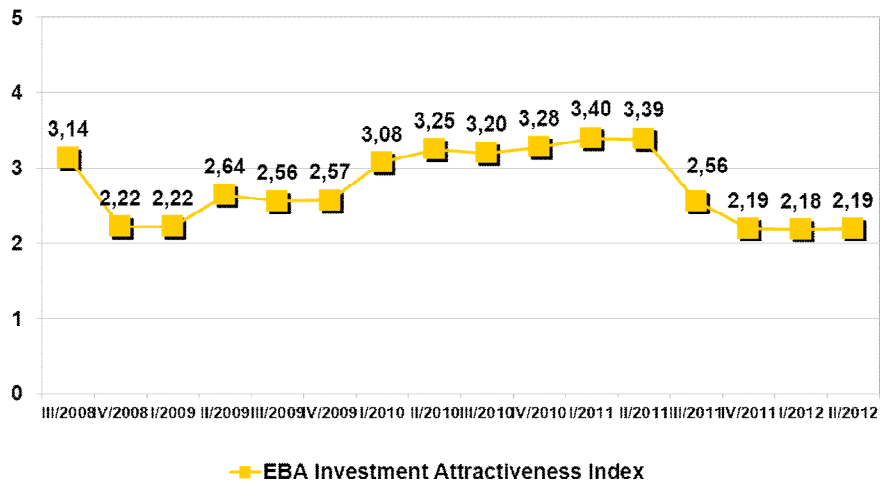

Рис. 1. Індекс інвестиційної привабливості 2008-2012 рр.[11]

Протягом 2010 року індекс інвестиційної привабливості залишався відносно стабільним. Починаючи з другого півріччя 2011 року показник різко впав до 2,19, що свідчить про несприятливий інвестиційний клімат в Україні. Така тенденція продовжується і в першому півріччі 2012 року.

Основними перешкодами на шляху поліпшення інвестиційного клімату в Україні, на думку керівників провідних компаній, являються корупція, судова система, адміністративні бар'єри і була податкова система. Українська податкова система – одна із найгірших в світі (181 місце з 183 розглянутих держав).

За період 2010-2012 років в Україні було прийнято низку нормативно-правових актів, які мають позитивний вплив на інвестиційний клімат України. Так, згідно з чинним законодавством станом на 1 липня 2012р. в Україні утворено 11 спеціальних (вільних) економічних зон (С(В)ЕЗ) та 72 території пріоритетного розвитку (ТПР) із спеціальним режимом інвестиційної діяльності в 12 областях України та Автономній Республіці Крим.

За даними статистичного обстеження, станом на 1 липня 2012 р. у 7 С(В)ЕЗ та на 23 ТПР реалізуються 137 проектів. Цими проектами передбачено надходження інвестицій в обсязі 2048,7 млн. дол. США, з них у С(В)ЕЗ – 534,0 млн. дол. США (26,1% загального обсягу), на ТПР – 1514,7 млн. дол. США (73,9%). За інвестиційними проектами, що реалізуються, фактично надійшло всього 1500,2 млн. дол. США інвестицій, що становить 73,2% передбачених обсягів, з них 623,7 млн. дол.

США (41,6% обсягу надходжень) – у С(В)ЕЗ, 876,5 млн. дол. США (58,4%) – на ТПР. Українськими інвесторами фактично вкладено 993,2 млн. дол. США інвестицій (66,2% загального обсягу), іноземними – 507,0 млн. дол. США (33,8%). У січні-червні 2012 р. – відповідно 18,0 млн. дол. США (87,6%) та 2,5 млн. дол. США (12,4%). У реалізації інвестиційних проектів беруть участь інвестори з 31 країни світу та окремі міжнародні фінансові організації.

Найбільші обсяги інвестицій з початку реалізації проектів надійшли з:

- Німеччини – 236,0 млн. дол. США (46,5% загального обсягу іноземних інвестицій);
- Кіпру – 51,0 млн. дол. США (10,1%);
- Японії – 44,9 млн. дол. США (8,9%);
- США – 23,7 млн. дол. США (4,7%);
- Італії – 22,7 млн. дол. США (4,5%);
- Нової Зеландії – 18,8 млн. дол. США (3,7%);
- Польщі – 16,3 млн. дол. США (3,2%);
- Угорщини – 8,8 млн. дол. (1,7%);
- Данії – 6,3 млн. дол. США (1,2%);
- Швейцарії – 5,7 млн. дол. США (1,1%).

Між тим, попри суттєві зусилля у формуванні відповідних організаційно-економічних та правових засад зміцнення інвестиційного клімату, відбувається зниження інвестиційної привабливості України. Так, за результатами щорічного рейтингового дослідження Міжнародної фінансової корпорації, група Світового банку «Ведення бізнесу – 2012» Україна погіршила свої позиції з 149 на 152 місце, за рахунок зменшення рейтингів у

категоріях: «реєстрація власності», «отримання дозволів на будівництво», «доступ до кредитів», «міжнародна торгівля», «захист прав інвесторів». Водночас відбулося збільшення рейтингу за такими категоріями: «реєстрація підприємств», «отримання дозволів на будівництво» [12].

Пріоритетними напрямками для залучення і підтримки стратегічних інвесторів можуть бути визначені ті, де Україна має традиційні виробництва, володіє необхідним ресурсним потенціалом і формує значну потребу ринку у відповідній продукції, а саме: виробництво легкових і вантажних автомобілів; тракторо- і комбайнобудуванні; авіа- і ракетобудуванні, суднобудуванні; замкнений цикл виробництва палива для АЕС; розвиток енергогенеруючих потужностей; нафтогазовидобутоку, зокрема на Чорноморському шельфі; упровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій; переробки сільгосппродукції; транспортної інфраструктури.

Без високотехнологічного укладу в Україні не буде гідного майбутнього, оскільки сучасна історія розвитку цивілізацій наочно показала, що за останні кілька десятиріччів видатного прогресу досягли країни орієнтовані не на сировинні ресурси і низьку переробку, а розвинені в технологічному відношенні держави.

Саме орієнтація на науково-технічний прогрес, технологічний розвиток, поряд з цілеспрямованою і послідовною діяльністю урядів, працьовитим і освіченим населенням, дозволило таким країнам як Японія, Південна Корея, а в останні роки Китаю вийти у вищу інвестиційну лігу і активно розвивати галузь нанотехнологій, про яких в Україні більшою мірою тільки говорять. Разом з тим Україна ще має шанс залишитися конкурентною в авіаційній промисловості, брати участь у космічних розробках, окремих сегментах машинобудування і ВПК, фармацевтиці та біотехнологіях, але для цього необхідні або дуже серйозні державні інвестиції, або ресурси від міжнародних фінансових організацій і держав-донорів на рівні довгострокових міждержавних угод.

За оціночним прогнозом МВФ українська економіка зможе вийти на свій до кризовий рівень не раніше 2015 року. Повернення до свого до кризового рівня лише через п'ять років призведе до того, що займала в до кризовий період 46 позицію України, відкотиться вже тільки в шостий десяток серед найбільших економік світу.

Висновки

Аналіз та дослідження іноземних інвестицій в економіку України надав можливість зробити наступні висновки:

- чистий приток прямих іноземних інвестицій в економіку України склав 49362,3 млн. дол. США, це на 26% більше ніж у 2010 р та на 51% більше в порівнянні з 2009 р.;
- 30% усього обсягу інвестицій – це справжні зарубіжні інвестиції. Значна частка ПІІ надходить з Кіпру та Віргінських островів, котрі фактично є українськими офшорними інвести-

ціями, які працюють більше на своїх власників-українців, ніж на інтереси економіки та бюджету України у цілому;

- спостерігається тенденція не лише збільшення загального обсягу ПІІ в Україну, але і тенденція вкладення коштів у інші країни українськими інвесторами, що в більшості випадків скоріш за все пов'язано з відхиленням від оподаткування ряду українських підприємств;
- найбільша частка ПІІ припадає на фінансові установи (33,1% загального обсягу) та промисловість (30,9%);
- на підприємствах промисловості зосереджено 15238,6 млн. дол. США (30,9%), у т.ч. переробної – 13056,8 млн. дол. США (85,7%), та добувної – 1492,4 млн. дол. США (9,8%). Серед галузей переробної промисловості перевага віддається переважно у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів – 6114,9 млн. дол. США це 46,8% прямих інвестицій, у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 2896,1 млн. дол. США (22,18%), хімічну та нафтохімічну промисловість – 1269,8 млн. дол. США (9,7%), машинобудування – 1129,3 млн. дол. США (8,65%), виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції – 993,1 млн. дол. США (7,6%), інші – 5,1%;
- найбільший обсяг капітальних інвестицій було освоєно в Києві (1701,4 млн. дол. США), а також у Донецькій (581,3 млн. дол. США.) і Дніпропетровській (544 млн. дол. США.) областях, у 12 регіонах України питома вага прямих іноземних інвестицій не перевищує 1%;
- починаючи з другого півріччя 2011 року індекс інвестиційної привабливості різко впав до 2,19, що свідчить про несприятливий інвестиційний клімат в Україні, ця тенденція продовжується і у 2012 році;
- у 2012 р. Україна погіршила свої позиції з 149 на 152 місце, за рахунок зменшення рейтингів у категоріях: «реєстрація власності», «отримання дозволів на будівництво», «доступ до кредитів», «міжнародна торгівля», «захист прав інвесторів». Водночас відбулося збільшення рейтингу за такими категоріями: «реєстрація підприємств», «отримання дозволів на будівництво».

Негативним впливом на інвестиційний клімат в Україні є:

- фіскальна політика та оподаткування (проблемними досі залишаються питання відшкодування ПДВ та перенесення збитків минулих періодів);
- непередбачуваність регуляторної політики та загальна нестабільність;
- незрозумілий вектор зовнішньої політики України.

Серед основних переваг іноземного інвестування для економіки приймаючої країни можна виділити наступні:

— надходження сучасних технологій, техніки та обладнання;
 — надходження додаткових фінансових ресурсів;
 — створення нових робочих місць;
 — посилення внутрішньої конкуренції;
 — зростання податкових надходжень до бюджету;
 — посилення процесів інтернаціоналізації та глобалізації.

Для поліпшення інвестиційного клімату за для забезпечення розвитку економіки України необхідно:

— забезпечення стабільності та прозорості у правової і судової сферах;
 — подолання корупції на всіх рівнях влади;

— лібералізація підприємницької діяльності шляхом суттєвого зменшення рівня бюрократії та спрощення регуляторного середовища;
 — стимулювання внутрішнього попиту на українську продукцію;
 — зниження фіскального тиску на бізнес і зменшення податків;
 — активний і комплексний розвиток українського ринку цінних паперів., створення умов для розвитку сучасних фондових інструментів, біржової і депозитарної інфраструктури.

Реалізація даних заходів дозволить забезпечити сприятливий інвестиційний клімат для іноземних інвестицій в умовах нестачі внутрішніх фінансових ресурсів та надасть змогу економічного розвитку країни..

Список літератури:

1. Бондар І.Р. Проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну на сучасному етапі / І.Р. Бондар // Регіональна економіка. – 2009. – № 4. – С. 62-71.
2. Бутняров А. Сприятливий інвестиційний клімат країни - запорука залучення іноземних інвестицій / А. Бутняров // Ринок цінних паперів України. – 2008. – № 3-4. – С. 29-32.
3. Про режим іноземного інвестування: Закон України, 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – С. 80.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Дата звернення: 26.10.2012).
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. Інвестиційний клімат в Україні [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=36525
6. Федоренко В.Г. Іноземне інвестування економіки України: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2004. – 272 с.: іл.
7. Худавердієва В.А. Стратегія залучення іноземних інвестицій у економіку України / В.А. Худавердієва // Фінанси України. – 2010. – № 6 – С. 62-71.
8. Величко В. Тенденції в нагромадженні капіталу і зростання інвестиційної активності [Текст] / В. Величко, А. Величко // Економіка України. – 1999. – № 1. – С. 20-26.
9. Про інвестиційну діяльність: Закон України, 18.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – С. 646.
10. Пітель Н.Я. Проблеми Формування інвестиційного клімату України [Електронний ресурс] / Н.Я. Пітель // Бізнес-навігатор. – 2010. – № 3. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Biznes/2010_3/2010/03/100315.pdf
11. European Business Association [Електронний бізнес] // Режим доступу: <http://eba.com.ua/>
12. Індекс інвестиційної привабливості України. Європейська Бізнес Асоціація [Електронний бізнес] // Режим доступу: <http://eba.com.ua/ua/news/2012/7/6/1140>
13. Ведення бізнесу 2012. Міжнародний банк реконструкції та розвитку / Світовий банк. - Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreconomies/ukraine/>

Надано до редакції 14.11.2012

Сааджан Валентина Арамівна / Valentina A. Saadjan
Pusya54@mail.ru

Скорик Тетяна Олександрівна /Tetyana O. Skorik

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Іноземні інвестиції: аналіз та вплив на економічний розвиток України [Електронний ресурс] / В.А. Сааджан, Т.О. Скорик // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 3-4 (4-5). – С. 129-135. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/n4-5.html>